

Výukový balíček

Milá Kitty

Pracovní listy
k filmu
Kde je Anne Franková

Filmová distribuce v ČR

Ve spolupráci s

unesco

Kdo?

Jak?

Co?

*Anne
Franková*

Kde?

Proč?

Kdy?

„Chci, aby tento deník byl
mým přítelem, a budu mu
říkat Kitty.“

Anne Franková, 20. června 1942

„Doufám, že se ti budu moct
svěřit se vším, tak jako jsem se
nikdy nikomu svěřit nemohla,
a doufám, že mi budeš velkým
zdrojem útěchy a podpory.“

Anne Franková, 12. června 1942

Kdo je Kitty?

„Proto se vždycky vracím ke
svému deníku. Začínám tam
a končím tam, protože Kitty je
vždy trpělivá.“

Anne Franková, 30. října 1943

5 Otto Frank jako jediný z ukryvaných přežil koncentrační tábory. Od Miep Giesové obdržel Anniny deníkové záznamy. V roce 1947 byl deník vydán v nizozemštině pod názvem, který si Anne Franková sama zvolila: *Het Achterhuis* (*Zadní dům*).

Od té doby se stal jednou z nejčtenějších knih na světě a vyšel ve více než sedmdesáti jazycích.

Otto Frank, 1955

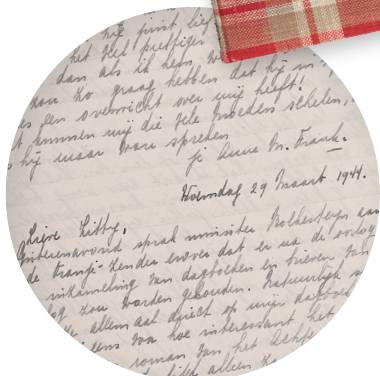

1 12. června 1942 bylo Anne Frankové třináct let a od rodičů dostala jako dárek deník. Rozhodla se předstírat, že deník je její nejlepší kamarádka, a říkala jí Kitty.

4 1. srpna 1944 udělala Anne Franková poslední zápis do svého deníku. O tři dny později byli ukryvaní lidé po 25 měsících skrývání objeveni. Po jejich zatčení našla pomocnice Miep Giesová v zadním domě deník i s přepsanými listy a uschovala je.

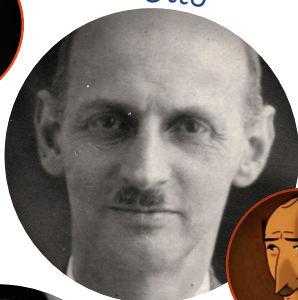
3 29. března 1944 se Anne v rozhlase dozvěděla, že nizozemská vláda chce po válce zveřejnit soukromé dokumenty, jako například deníky. Anne byla touto zprávou nadšená a začala svůj deník přepisovat na volné listy. Současně si vedla i svůj běžný deník.

2 „Jsem tak ráda, že jsem si tě vzala s sebou!“ napsala Anne Franková Kitty 28. září 1942 poté, co se ukryla v zadním domě. Deník se stal Anninou oporou a společníkem. „Kitty je vždy trpělivá,“ poznamenala si Anne o čtyři měsíce později.

Rodina Frankova
Edith

Otto

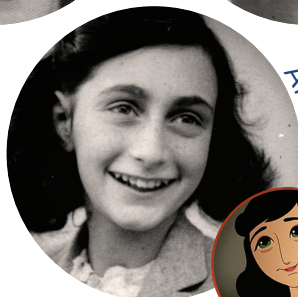
Fritz Pfeffer

Margot

Anne

Kdo je kdo?

Když se v roce 1933 dostal v Německu k moci Adolf Hitler, mnoho německých Židů to velmi znepokojilo.

Otto a Edith Frankovi se rozhodli emigrovat z Frankfurtu do Amsterdamu se svými dcerami **Anne a Margot**.

Manželé Van Pelsovi a jejich syn **Peter** uprchli do Amsterdamu v roce 1937. V roce 1939 je následoval **Fritz Pfeffer** z Berlína. Když však nacistické Německo v květnu 1940 obsadilo Nizozemsko, nebyli již v bezpečí ani tam.

V roce 1942 se ukryli v tajném přístavku, zadním domě, který byl součástí kancelářských prostor Otto Franka. Mohli se skrývat jen díky tomu, že jim **čtyři Ottovi zaměstnanci** byli ochotni pomoci. Poskytovali jim jídlo, oblečení, knihy a vše ostatní, co ukrývání potřebovali.

Pomocníci

Victor Kugler

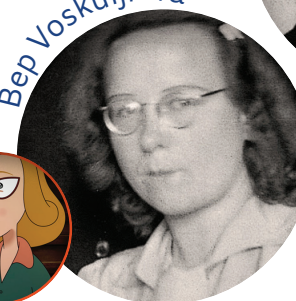
Miep Giesová

Johannes Kleiman

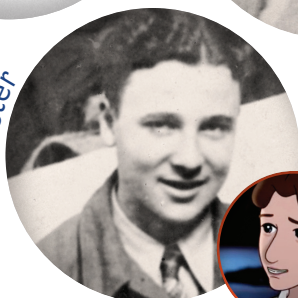
Bep Voskuijlová

Rodina Van Pelsova
Auguste

Hermann

Peter

O čem?

Shrňte, o čem film vypráví.

Kde je Anne Franková

Minulost?

Témata z minulosti jsou:

Přítomnost?

Témata k přítomnosti jsou:

Poselství

Hlavním poselstvím filmu je:

Dojmy

Vyjmenujte čtyři věci, které na vás udělaly největší dojem.

1.

2.

3.

4.

ČASOVÁ OSA Svět Anne Frankové

Margot (I), matka Edith s Anne Frankovou v náručí, Frankfurt nad Mohanem 1929.

Otto Frank se svými dvěma dcerami v roce 1930.

1929

1929 → Anne Franková se narodila 12. června 1929 v židovské rodině v německém Frankfurtu nad Mohanem. Spolu s otcem Otto Frankem, matkou Edith Frankovou-Holländerovou a o více než tři roky starší sestrou Margot žila na předměstí. Otto Frank byl obchodník. Během první světové války (1914–1918) sloužil v německé armádě.

Německá rodina žijící v naprosté chudobě kvůli vysoké nezaměstnanosti, rok 1929.

1929 → V roce Annina narození procházelo Německo krizí a mnozí Němci byli nespokojení a rozhořčení. Německo prohrálo první světovou válku (1914–1918) a muselo vítězům platit vysoké odškodné. Politická situace v zemi byla nestabilní. V roce 1929 vypukla celosvětová hospodářská krize, která těžce zasáhla i Německo; prudce vzrostla chudoba a nezaměstnanost.

Rodina Frankova odešla a žila na Merwedeplein v Amsterdamu, kde se usazovali další prchající němečtí Židé.

Edith Franková s Anne (I) a Margot ve Frankfurtu v roce 1933, krátce před přestěhováním do Amsterdamu.

1933 → Otto a Edith Frankovi měli velké obavy, když se v roce 1933 dostal k moci Adolf Hitler. Rodina Frankova se rozhodla emigrovat do Amsterdamu v Nizozemsku. Otto tam dostal příležitost založit nový podnik s názvem Opekta. Společnost prodávala pektin, výrobek používaný při výrobě marmelády.

1933

10. května 1933 byly v Berlíně spáleny desítky tisíc knih židovských spisovatelů a dalších autorů, které nacisté považovali za „neněmecké“.

V dubnu 1933 nacisté zorganizovali bojkot židovských obchodníků, právníků a lékařů v celém Německu. „Němci, braňte se! Nenakupujte od Židů,“ stálo na plakátu, který vyvěsili na židovský obchod s oblečením.

V roce **1933** se v Německu dostal k moci Adolf Hitler a jeho strana NSDAP (Národně socialistická německá dělnická strana). Její příznivci se nazývali nacisté. Sliboval, že zlepší situaci v Německu. V krátké době změnil demokracii v diktaturu a politické odpůrce věznil v koncentračních táborech. Hitler a jeho stoupenci byli rasisté a antisemité. Rozdělovali obyvatelstvo na lidi, které považovali za nadřazené, a na ty, které považovali za méněcenné. Za nejpodřadnější ze všech považovali Židy. Židé byli obětí beránkem a byli obviňováni z problémů, kterým Německo čelilo.

Hermann a Auguste van Pelsovi.

Peter van Pels.

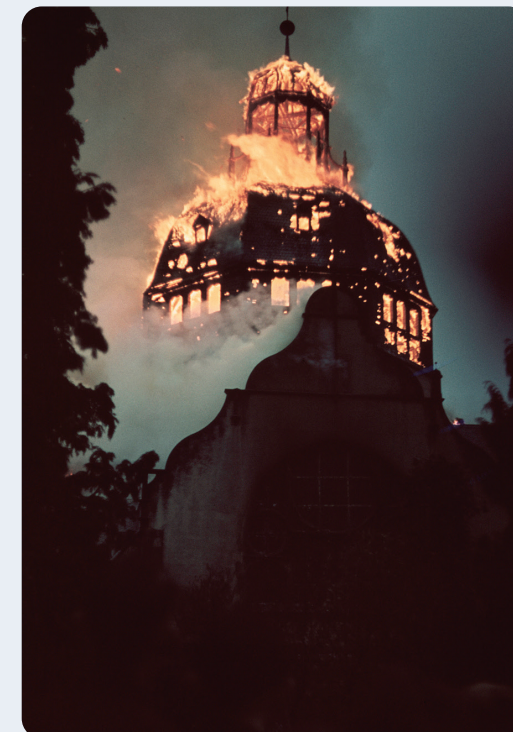
Fritz Pfeffer
a Charlotte Kalettová.

1937 → Kvůli sílícímu antisemitismu uprchli Hermann a Auguste van Pelsovi a jejich syn Peter z nacistického Německa stejně jako mnoho dalších německých Židů. V Amsterdamu žili v blízkosti rodiny Frankových. O dva roky později začal Hermann pracovat pro novou firmu Otto Franka, která obchodovala s kořením a bylinami. V roce 1942 se rodina Van Pelsových začala skrývat u rodiny Frankových v *Achterhuis* (zadním domě).

1938 → Měsíc po *Křišťálové noci* uprchl německo-židovský zubař Fritz Pfeffer se svou nežidovskou milenkou Charlotte Kalettovou z Berlína do Amsterdamu. Stejně jako rodina Van Pelsových se spřátelili s rodinou Frankových. Fritz se ukryl v zadním domě v listopadu 1942. Dvěma strýcům Anne Frankové se po pogromu podařilo uprchnout z nacistického Německa do USA. Annina babička z matčiny strany, Rosa Holländerová, přišla v roce 1939 do Amsterdamu a žila tam s rodinou Frankových. Zemřela ještě předtím, než se rodina začala skrývat.

1938

V noci z 9. na 10. listopadu 1938 zapálili nacisté synagogu v německém Bielefeldu. Budova lehla popelem.

1938 → V noci z 9. na 10. listopadu 1938 uspořádali nacisté protižidovský pogrom, brutální a násilný útok. Jednalo se o nejhorší teror od nástupu nacistů k moci. V celém nacistickém Německu byly zničeny a zapáleny tisíce židovských domů, obchodů a synagog, asi 100 Židů bylo zavražděno a několik desítek tisíc Židů bylo uvězněno v koncentračních táborech. Tento pogrom je známý jako *Křišťálová noc* (noc rozbitého skla) kvůli množství skleněných střepů, které skončily v ulicích.

Margot Franková na
Merwedeplein v roce 1939.

Anne (druhá zleva)
v den jejích desátých
narozenin, 12. června 1939.

1939 → 12. června 1939 oslavila Anne Franková své desáté narozeniny. Otto Frank si na oslavu vzal volné odpoledne a pořídil fotografii. Stejně jako její sestra měla i Anne spoustu přátel. Margot se velmi dobře učila, milovala tenis a veslování a pravidelně s matkou navštěvovala liberální synagogu.

1939

1939 → 1. září 1939 vtrhla německá vojska do Polska, načež Anglie a Francie vyhlásily nacistickému Německu válku. Tím začala druhá světová válka. Rodiny Frankových a Van Pelsových a Fritz Pfeffer doufali, že zůstanou v Nizozemsku v bezpečí, jelikož Nizozemsko bylo neutrální zemí, která se neúčastnila první světové války.

1. září 1939: Němečtí vojáci prolamují závoru
na polských hranicích.

1940 → Otto a Edith Frankovi se co nejvíce snažili před svými dcerami skrývat hluboké obavy z agrese nacistického Německa. Margot si však byla situace vědoma. V dubnu 1940 napsala svému příteli z USA v dopise toto: „Často posloucháme rádio, je to stresující doba.⁴ Vůbec se necítíme bezpečně, protože hraničíme přímo s Německem a jsme jen malá země.“ Dne 20. června 1942 si Anne zapsala do deníku: „Po květnu 1940 bylo dobrých časů jen málo a obč.⁵, protože nejprve byla válka, pak kapitulace a pak příchod Němců, kdy pro Židy začaly potíže“.

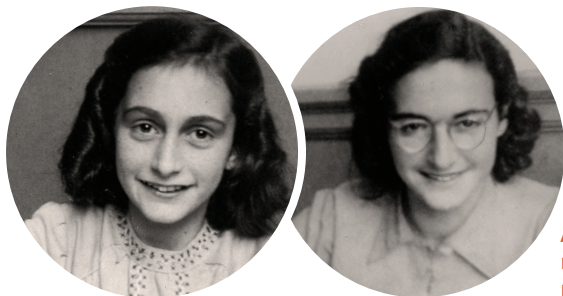
Margot (l) a Anne Frankovy na
pláži v Zandvoortu, 1940.

1940

1940 → V květnu 1940 zaútočili němečtí vojáci na Nizozemsko, Belgie a Francii. Nizozemská armáda kapitulovala po pěti dnech. 15. května 1940 vjeli němečtí vojáci do Amsterdamu, poblíž ulice Merwedeplein, kde žila rodina Frankových. Okupanty vítali jejich sympatizanti, kteří je přivítali nacistickým pozdravem.

Němečtí vojáci
přijíždějí do
Amsterdamu.

Anne a Margot Frankovy
na židovském lyceu,
prosinec 1941.

1941 → „Nemám moc šancí se opálit, protože nesmíme na plovárnu, to je velká škoda, ale nedá se nic dělat,“ napsala Anne v červnu 1941 své rodině do Švýcarska. O tři měsíce později směli židovští studenti navštěvovat pouze školu s výhradně židovskými studenty a učiteli. Sestry Frankovy musely přestoupit na židovské lyceum.

Otto Frank (vpředu uprostřed) mezi pomocníky ukrývaných lidí: Vlevo Miep Giesová, vpravo Bep Voskuijlová, vzadu vlevo Johannes Kleiman a vzadu vpravo Victor Kugler.

1942 → Ke svým třináctým narozeninám dostala Anne od rodičů deník. Doufala, že se pro ni stane opravdovým přítelem, a pojmenovala jej Kitty. O tři týdny později, 5. července 1942, dostala její sestra Margot předvolání, údajně na „práci“ do Německa. Margot patřila mezi první skupinu Židů, kteří obdrželi předvolání k deportaci z Nizozemska. Následujícího dne se rodina Frankových ukryla v tajném přístavku, který byl součástí Ottova podniku v centru Amsterdamu. Čtyři zaměstnanci kanceláře jim s nasazením vlastního života poskytovali ukrývaným jídlo, oblečení, knihy a vše, co potřebovali.

Anne Franková, stejně jako všichni Židé (starší šesti let) v Nizozemsku, musela od 1. května 1942 nosit na oblečení žlutou hvězdu.

V srpnu 1942 byla před vchod do zadního domu umístěna posuvná knihovna, která jej měla zakrýt.

1941

Tři chlapci stojí před plotem bazénu v Nizozemsku. Na malé cedulce vpravo je napsáno: „Židům zakázáno“.

„Židé nejsou vítáni“, zní nápis v holandské vesnici Vinkeveen nedaleko nizozemské obce Amsterdamu.

1941 → Pronásledování Židů probíhalo postupně. Nejprve byli Židé registrováni, aby se přesně vědělo, kdo je Žid a kdo ne. Poté bylo Židům stále častěji zakazováno vykonávat různé činnosti a navštěvovat různá místa v celém Nizozemsku. Nesměli již navštěvovat parky, zoologické zahrady, kavárny, restaurace, hotely, divadla, kina, koncerty, knihovny a muzea. Židé byli vyloučeni z veřejného života a stále více byli izolováni od ostatního obyvatelstva.

1942

37letý Reinhard Heydrich svolal konferenci ve Wannsee. Byl šéfem Sicherheitsdienstu (Bezpečnostní služby) a Gestapa (Tajné státní policie).

1942 → 20. ledna 1942 se ve vile na břehu jezera Wannsee na okraji Berlína konala konference. Patnáct nacistických vůdců jednalo o organizaci vyvraždění jedenácti milionů evropských Židů. Rozhodnutí o jejich vyvraždění bylo přijato a uvedeno do pohybu již o několik měsíců dříve. Počátkem roku 1942 bylo totiž dohromady zavražděno již přibližně milion Židů. Cílem jednání na konferenci bylo vše urychlit a Židy vyvražďovat systematicky. Vše muselo probíhat tajně, a tak se ve zprávách používaly zastřené termíny jako „transport“ a „přesídlení“ Židů.

1943 → Lidé ukrývající se v zadním domě často poslouchali rádio. Anne Franková napsala 19. března 1943: „Vůdce mluvil se zraněnými vojáky. Slyšeli jsme ho v rádiu a bylo to žalostné. Otázky a odpovědi zněly asi takto:

„Jmenuji se Heinrich Scheppel.“

„Kde jste byl zraněn?“

„U Stalingradu.“

„Co je to za zranění?“

„Dvě omrzlé nohy a zlomenina levé ruky.“

„Toto je přesný záznam odporného loutkového představení vysílaného v rozhlase. Zdálo se, že vojáci jsou na svá zranění hrdí - čím víc zranění, tím líp. Jeden z nich byl tak bez sebe při pomýšlení, že si potřeše rukou (předpokládám, že ji ještě měl) s Vůdcem, že se zmohl sotva na slovo.“

1943

Němečtí vojáci museli bojovat proti Sovětům dům od domu, aby obsadili Stalingrad. Město se kvůli bombardování a ostřelování ocitlo v troskách.

1943 → Prvních několik let války se zdálo, že německá armáda je neporazitelná. V červnu 1941 nacistické Německo napadlo Sovětský svaz, ale bitva o ruské město Stalingrad znamenala zlom. Po měsících urputných bojů v obtížných podmínkách, zejména po nástupu kruté ruské zimy, uštědřila sovětská armáda Němcům drtivou porážku. Dne 31. ledna 1943 německý polní maršál kapituloval. To dalo mnoha lidem v Evropě novou naději.

1944 → 28. března 1944 vyslechla Anne Franková výzvu ministra Gerrita Bolkesteina k uchovávání deníků a dopisů, aby mohly být po válce shromážděny. Anne se rozhodla přepsat svůj deník na volné listy s cílem vydat ho. Den po vysílání napsala: „Jen si představte, jak zajímavé by bylo, kdybych vydala román o zadním domě.“

1944

1944 → 28. března 1944 promluvil nizozemský ministr Gerrit Bolkestein v rádiu Oranje z Londýna, kam nizozemská vláda uprchla po německé invazi v roce 1940. Ministr vyzval lidi, aby si po dobu války schovávali dopisy, deníky a další dokumenty jako důkaz toho, co Nizozemci prožili.

Logo Rádía Oranje. Nizozemská exilová vláda vysílala z Londýna pro okupované Nizozemsko.

1944 → Když se lidé v úkrytu 6. června z rádia dozvěděli, že se ve Francii vylodila spojenecká vojska, byli nadšení. Anne Franková napsala: „V zadním domě je obrovský rozruch! Je to opravdu začátek dlouho očekávaného osvobození? Toho osvobození, o kterém jsme všichni tolik mluvili a které se stále zdá být příliš dobré, příliš pohádkové, než aby se někdy mohlo naplnit? [...] Margot říká, že se možná v září nebo v říjnu budu moci dokonce vrátit do školy.“

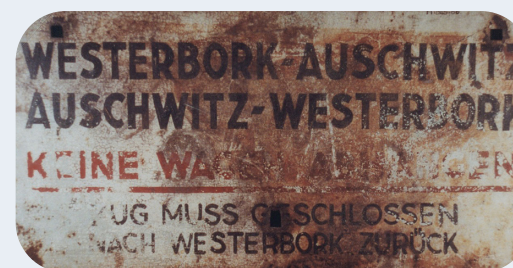
1944 → 4. srpna 1944 bylo všech osm lidí ukrývajících se v zadním domě po 25 měsících skrývání objeveno, zatčeno a převezeno do amsterdamského vězení. Pravděpodobně byli někým prozrazeni. Po jejich odchodu našly pomocnice Miep Giesová a Bep Voskuijlová v zadním domě Annin deník a přepsané listy a uschovaly je.

1944

1944 → 6. června 1944 se uskutečnila rozsáhlá vojenská operace, které se zúčastnily tisíce lodí a více než 150 000 vojáků. Spojenecká vojska se vylodila ve Francii na pobřeží Normandie s cílem osvobodit okupovanou Evropu od nacistů a postoupit do Berlína. Tento den byl nazván dnem D.

Vylodění spojeneckých vojsk v Normandii, 6. června 1944.

Kovový nápis z vlaku z Westerborku do Osvětimi-Březinky, 1944.

1944 → O několik dní později byli lidé ze zadního domu převezeni do internačního tábora Westerbork v Nizozemsku. Odtud byli 8. září posledním vlakem, který opustil Westerbork, převezeni do Osvětimi-Březinky, koncentračního a vyhlazovacího tábora v okupovaném Polsku. V listopadu pak byly Anne a Margot deportovány do koncentračního tábora Bergen-Belsen v Německu.

1945 → Podmínky v přeplněném Bergen-Belsenu byly bídné a chaotické. Margot a Anne trpěly hladem a slabostí a těžce onemocněly. Zřejmě koncem února zemřela Margot na skvrnitý tyfus a o několik dní později ji následovala Anne.

Náhrobní kámen Margot a Anne Frankových v Bergen-Belsenu, umístěný po válce na anonymním hromadném hrobě.

1945 → Otto Frank jako jediný z osmi lidí ze zadního domu přežil koncentrační tábory. Jeho manželka Edith zemřela v Osvětimi-Březince 6. ledna 1945 v důsledku vysílení a nemoci. Když 27. ledna 1945 sovětská vojska osvobodila Osvětim-Březinku, byl Otto na ošetřovně. Když se v červnu 1945 vrátil do osvobozeného Amsterdamu, Miep Giesová mu předala Annin deník a listy. Jeden rok se z původní verze ztratil a Anne nebyla schopna dokončit přepis. Otto z obou verzí sestavil rukopis a našel vydavatele.

1945

1945 → Vězeňkyně v Bergen-Belsenu po osvobození koncentračního tábora britskými vojsky 15. dubna 1945. Podmínky byly nepopsatelné. Osvoboditelé našli mnoho mrtvých těl nahromaděných na sobě a 60 000 hladovějících a nemocných židovských vězňů a válečných zajatců.

1945 → Vězni opouštějí ošetřovnu kasáren č. 19 v Osvětimi-Březince asi dva týdny po osvobození tábora. Svět byl šokován, když se po válce ukázalo, že v celé Evropě bylo zavražděno celkem asi 6 milionů Židů, z toho 1,5 milionu dětí.

1947 → Deník Anne Frankové vychází v nizozemštině pod názvem, který si zvolila sama Anne: *Het Achterhuis* (Zadní dům). Od té doby byl deník přeložen do více než sedmdesáti jazyků. Na základě deníku vzniklo mnoho knih, filmů a divadelních her. Po celém světě jsou po Anne Frankové pojmenovány ulice a školy. Otto zůstal až do své smrti v roce 1980 oddaný deníku a ideálům a snům, které v něm Anne zaznamenala.

První nizozemské vydání deníku Anne Frankové.

1945

1945 → Přestože se 7. května 1945 na několika místech ještě bojovalo, nacistické Německo se zhroutilo. Toho dne podepsalo v Remeši ve Francii bezpodmínečnou kapitulaci všech německých sil, východních i západních, a dohodlo se, že veškeré boje budou ukončeny následujícího dne. Sověti, kteří postupovali z východu a obsadili Berlín, požadovali samostatnou kapitulaci nacistického Německa. Ta byla podepsána v německém hlavním městě následujícího dne 8. května.

Spojenečtí důstojníci si 7. května 1945 v Remeši prohlížejí dokument o kapitulaci nacistického Německa.

2. května 1945 vyvěsili ruští vojáci na budově Říšského sněmu v Berlíně vlajku Sovětského svazu. Nacistické Německo bylo poraženo.

1947

1960

ANNE
FRANK
HUIS

Dům Anne Frankové
otevřen v roce 1960.

1960 → V květnu 1960 se obchodní prostory Otto Franka včetně úkrytu v tajné přístavbě staly muzeem. Místo, kde Anne Franková psala svůj deník, každoročně navštěvují lidé z celého světa. V muzeu je vystaven originál jejího deníku.

Vyberte fotografii

ÚKOL

Vyberte si fotografii
a přečtete si příslušný
text na časové ose.

1. Koho vidíte na obrázku
a co se na něm děje?
2. Kdo si myslíte, že snímek
pořídil, a proč?
3. Vyberte si osobu z foto-
grafie a představte si,
co si myslí, co cítí a co
možná říká.
4. Jaké otázky máte k této
fotografii?

1933

1939

1941

1944

1945

1945

O Anne Frankové jejími vlastními slovy

PŘÁTELSTVÍ

Doufám, že se ti budu moct svěřit se vším, tak jako jsem se nikdy nikomu svěřit nemohla, a doufám, že mi budeš velkým zdrojem útěchy a podpory. 12. ČERVNA 1942

STRACH

To, že nemůžu jít ven, mě rozčiluje víc, než dokážu říct, a bojím se, že náš úkryt někdo objeví a že nás zastřelí. 28. ZÁŘÍ 1942

SVOBODA

Toužím jezdit na kole, tančit, pískat si, dívat se na svět, cítit se mladá a vědět, že jsem svobodná [...]. 24. PROSINCE 1943

ŠTĚSTÍ

Narodila jsem se šťastná, mám ráda lidi, mám důvěřivou povahu a chtěla bych, aby i všichni ostatní byli šťastní. 25. BŘEZNA 1944

SEN

Když píšu, dokážu ze sebe setřást všechny starosti. Můj smutek mizí, můj duch ožívá! Ale, a to je velká otázka, budu někdy schopna napsat něco velkého, stanu se někdy novinářkou nebo spisovatelkou? 5. DUBNA 1944

Už dlouho víš, že mým největším přáním je stát se novinářkou a později slavnou spisovatelkou. 11. KVĚTNA 1944

CÍL

Vím, co chci, mám cíl, názory, náboženství a lásku. Kdybych tak jen mohla být sama sebou, byla bych spokojená. [...] Dala bych o sobě vědět, šla bych do světa a pracovala pro lidstvo. 11. DUBNA 1944

VÁLKA

Jaký je smysl války? Proč, ach proč spolu lidé nemohou žít v míru? Proč to všechno ničení? 3. KVĚTNA 1944

Po válce zasvětil Otto Frank svůj život šíření myšlenek a ideálů své dcery. V roce 1979, rok před svou smrtí, napsal: „Anne nikde ve svém deníku nemluvila o nenávisti. Psala, že navzdory všemu věří v dobrotu lidí a že až válka skončí, chce pracovat pro svět a lidi.“ Otto to od Anne převzal jako povinnost. Odpověděl na tisíce dopisů, které dostal od mladých lidí.

Na závěr Otto často psal: „Doufám, že Annina kniha bude mít vliv na váš další život, abyste, nakolik je to ve vašich podmínkách možné, pracovali pro jednotu a mír.“

O Anne Frankové jejími vlastními slovy

NADĚJE

Jednoho dne tato strašná válka skončí. Přejde čas, kdy budeme opět lidmi, a ne jen Židy!

11. DUBNA 1944

Mám jedinou naději: že tento antisemitismus je jen přechodný. 22. KVĚTNA 1944

IDEÁLY

V takových chvílích je to těžké: vznikají v nás ideály, sny a drahocenné naděje, aby je vzápětí zničila chmurná realita. Je s podivem, že jsem se všech svých ideálů nevzdala, připadají mi tak absurdní a nepraktické. Přesto se jich držím, protože navzdory všemu stále věřím, že lidé jsou v jádru opravdu dobří. [...]

A přesto, když se podívám na oblohu, nějak cítím, že se vše změní k lepšímu, že i tato krutost skončí, že se opět vrátí mír a klid. Do té doby se musím držet svých ideálů. Snad přijde den, kdy je budu moci uskutečnit! 15. ČERVENCE 1944

Úkoly

ÚKOL 1

Přečtěte si citáty z deníku Anne Frankové. Který citát je podle vás nejdůležitější nebo vás nejvíce oslovuje? Vysvětlete proč

ÚKOL 3

Jaké jsou podle vás nejdůležitější sny a ideály Anne Frankové? Myslíte si, že se splnily? Jsou tyto ideály aktuální i dnes? Jaké jsou vaše největší sny a ideály?

ÚKOL 2

Přečtěte si citáty v rubrice *Naděje*. Co tím Anne Franková myslí? Splnily se Anniny naděje? Znáte nějaké současné příklady nenávisti vůči Židům či různým jiným skupinám lidí obecně?

ÚKOL 4

Annin deník vypráví o tom, jak prožívala ukrývání. Jaké to ale bylo pro ostatní v zadním domě? Vžijte se do role jiné ukrývané osoby nebo pomocníka, například Margot, Petera nebo Miep Giesové. Napište deníkový dopis této osoby na jedno z témat pracovních listů.

Holokaust v 10 fázích

Holokaust je termín pro vyvraždění šesti milionů evropských Židů během druhé světové války. Tato genocida trvala několik let.

Podle amerického právníka Gregoryho H. Stantonova má genocida deset fází.

ÚKOL 1

Přečtěte si 10 fází. Poté si prohlédněte obrázky na následujících stránkách. Které stádium patří ke kterému obrázku? Odpověď napište do rámečku pod obrázkem.

ÚKOL 2

Podle Stantonova je v každé fázi obtížnější zasáhnout. Ve které fázi je podle vás zásah ještě možný? A jak by to bylo možné?

ÚKOL 3

Všech 10 fází vymysleli a realizovali lidé. Podívejte se na těch 10 etap znovu. Jací lidé (a jakých profesí) se podíleli na jednotlivých etapách?

FÁZE 1 | KLASIFIKACE

Menšinová skupina je obviňována z problémů ve společnosti. Stává se obětním beránkem.

FÁZE 2 | POLARIZACE

Skupiny stojí proti sobě. Prostřednictvím akcí a kampaní se skupiny od sebe stále více oddělují.

FÁZE 3 | OZNAČENÍ

K menšinové skupině se vážou rozpoznatelné symboly. Lidé, kteří k ní patří, jsou okamžitě rozpoznatelní.

FÁZE 4 | DISKRIMINACE

Pomocí zákonů a opatření je menšinová skupina diskriminována. Lidé z této skupiny stále více ztrácejí (občanská) práva.

FÁZE 5 | ODLIDŠTĚNÍ

Lidé z menšinové skupiny již nejsou vnímáni jako lidé. Jsou přirovnávání ke zvířatům.

FÁZE 6 | ORGANIZOVÁNÍ

Protivníci naplánují a zorganizují vraždy. To mohou provést pouze tehdy, pokud získají nebo si vynutí spolupráci úředníků, institucí a jednotlivců.

FÁZE 7 | PŘÍPRAVA

Konají se přípravy, které zajistí, aby vraždy probíhaly co nejlépe. Například tím, že se oběti shromáždí na deportačních místech.

FÁZE 8 | DEPORTACE

Oběti jsou násilně odváženy na místa, kde jsou systematicky vražděny.

FÁZE 9 | VRAŽDA

Zabíjení probíhá ve velkém měřítku. Vláda s pomocí ostatních zabíjí oběti, které nejsou považovány za lidské bytosti.

FÁZE 10 | POPÍRÁNÍ

Pachatelé popírají masové vraždy, často obviňují samotné oběti a ničí důkazy.

1. Anne, Edith a Margot Frankovy v roce 1933, těsně před jejich emigrací do Nizozemska

2. Anne a Margot na židovském lyceu v roce 1941. Mohly navštěvovat pouze židovskou školu.

5. Od května 1942 museli Židé v Nizozemsku nosit žlutou hvězdu s nápisem „Jood“ [= Žid].

4. 1933: „Němci, braňte se! Nenakupujte od Židů,“ stojí na plakátu.

3. 1940: Polští Židé byli nuceni žít v ghettu v Lodži. Odtud byli deportováni.

6. 1943: Židé nastupují do vlaku v nizozemském internačním táboře Westerbork.

7. Plakát z propagandistického nacistického filmu „Věčný Žid“, který přirovnává Židy ke krysám.

8. 1941: Amsterdamští úředníci vyznačili nacistům na mapě místa, kde žilo nejvíce Židů ve městě.

9. Přestože se nacisté snažili zahltit stopy, v roce 2014 byly v Sobiboru objeveny plynové komory.

10. 1944: Maďarské židovské děti jdoucí do plynové komory v Osvětimi-Březince.

Lidská práva pro všechny

Eleanor Rooseveltová se Všeobecnou deklarací lidských práv. Předsedala komisi OSN, která tato práva vypracovala. V roce 1952 Eleanor napsala úvod k prvnímu americkému vydání deníku Anne Frankové.

LIDSKÁ PRÁVA PRO VŠECHNY

Lidská práva platí pro všechny. Nezáleží na tom, kdo nebo co jste, jak vypadáte nebo jaký máte původ. Chlapec nebo dívka, muž nebo žena, chudý nebo bohatý, věřící nebo ne, lidská práva platí pro všechny na světě, což znamená, že jsou to i vaše práva. Jsou popsána ve Všeobecné deklaraci lidských práv.

PRÁVA NA PAPIŘE

Hrůzy druhé světové války (1939–1945) přiměly lidi uvědomit si, že všechny národy musí spolupracovat na zajištění lidských práv, bezpečnosti a míru. Za tímto účelem se světoví vůdci v roce 1945 rozhodli vytvořit Organizaci spojených národů (OSN). V roce 1948 přijala OSN Všeobecnou deklaraci lidských práv. Členy OSN se mohou stát všechny státy světa a téměř všechny země (193) se také její členy staly. To znamená, že musí slíbit, že budou dodržovat lidská práva. Od roku 1948 bylo uzavřeno mnoho mezinárodních smluv, v nichž jsou lidská práva definována přesněji. Existují také smlouvy, které posilují lidská práva určitých skupin, například uprchlíků, žen, dětí a osob se zdravotním postižením. Navzdory slibům a dohodám jsou však lidská práva často porušována, a to i zeměmi, které jsou členy OSN!

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV

Všeobecná deklarace lidských práv definuje lidská práva ve třiceti článcích. Níže jsou stručně shrnuty.

1 Všichni se rodí svobodní a rovnocenní a s každým by se mělo zacházet stejně.	9 Nikdo nemá právo nás bezdůvodně zavřít do vězení, držet nás tam nebo nás poslat pryč z naší země.	17 Každý má právo vlastnit věci. Nikdo by nám neměl brát naše věci bez dobrého důvodu.	
2 Každý má všechna práva a svobody uvedené v tomto prohlášení.	10 Pokud budeme postaveni před soud, měl by to být spravedlivý veřejný proces před nezávislým soudcem.	18 Každý má právo na svobodu myšlení, přesvědčení a náboženského vyznání.	
3 Každý má právo na život, a to na život svobodný a bezpečný.	11 Každý je nevinný, dokud mu není prokázána vina.	19 Každý má právo na svobodu projevu.	
4 Nikdo nemá právo dělat z nás otroky. Nikoho nemůžeme učinit svým otrokem.	12 Každý má právo na soukromí.	20 Každý má právo na pokojné shromažďování a sdružování.	
5 Nikdo nemá právo nám ubližovat, mučit nás nebo s námi krutě zacházet.	13 Všichni máme právo cestovat po své zemi i do zahraničí, jak si přejeme.	21 Každý má právo podílet se na vládě své země, a to buď přímo, nebo prostřednictvím svobodně zvolených zástupců.	
6 Každý má právo na právní ochranu.	14 Každý má právo požádat o azyl a získat jej v jiné zemi, aby byl v bezpečí před pronásledováním.	22 Každý má právo na uspokojení svých základních potřeb.	
7 Před zákonem jsme si všichni rovni. Ke každému se musí přistupovat spravedlivě.	15 Každý má právo na státní příslušnost.	23 Každý má právo na práci, na spravedlivou odměnu za práci, na ochranu před nezaměstnaností a na členství v odborech.	
8 Všichni máme právo na ochranu podle zákona, jestliže se s námi nezachází spravedlivě	16 Ženy a muži mají právo uzavírat manželství a mít děti. Nikdo by neměl být do manželství nucen	24 Každý má právo na odpočinek, volný čas a dovolenou.	
		25 Každý má právo na dostatek jídla, oblečení, bydlení a zdravotní péče.	
		26 Každý má právo na vzdělání.	
		27 Každý má právo podílet se na kulturním životě a získat uznání za vše, co napíše, vymyslí nebo vytvoří.	
		28 Každý má právo na život, v němž jsou tato práva chráněna.	
		29 Každý má povinnost respektovat práva a svobody ostatních a dodržovat zákony.	
		30 Žádná osoba, skupina ani vláda tato práva a svobody nemůže odejmout.	

ÚKOL 1

NEROZUMÍM

Nerozumíte dobře některým článkům nebo nevíte, co některý článek znamená?

Zapište si jejich čísla: — — — —

Učitel s vámi následně probere všechny články, které vám nejsou jasné.

DŮLEŽITÉ

Myslím si, že článek — — — —
je velmi důležitý, protože:

NEDŮLEŽITÉ

Myslím si, že článek — — — —
není důležitý, protože:

ÚKOL 2

ZCELA NOVÉ PRÁVO

Sami za sebe nebo ve skupině vytvořte zcela nové právo pro lidi.

Co je to za právo a proč je důležité?

Nové lidské právo:

Důležité, protože:

ÚKOL 3

TŘI NEJLEPŠÍ

Po prostudování článků můžete sestavit žebříček tří nejlepších práv.

Každý má právo na všechna práva, ale kdybyste měli vybrat tři nejlepší články, které by byly na 3., 2. a 1. místě?

ÚKOL 4

POHLED NA LIDSKÁ PRÁVA

Do rámečku napište číslo článku ze Všeobecné deklarace lidských práv, který nejlépe odpovídá fotografii. Můžete najít i další vhodné články.

Napište tam i jejich čísla. Pokud nemáte tušení, připište k nim „?“ (otazník).

Která fotografie nemá nic společného s lidskými právy? ☐

ÚKOL 5

CO TÍM KARIKATURISTA MYSLÍ?

KRESBA KARIKATURISTY FRITZE BEHRENDTA (1925–2008).

Jako malý německý židovský chlapec uprchl v roce 1937 s rodinou z Berlína do Nizozemska.

Čeho si na této karikatuře všimnete?

Vyjmenujte alespoň tři věci.

1. _____

2. _____

3. _____

Co chce karikaturista touto karikaturou zviditelnit?

Kterých lidských práv se tato karikatura týká?

Útěk o život

V roce 1933 Anne Franková s rodinou uprchla z nacistického Německa kvůli sílícímu pronásledování Židů. Mnoho dalších německých Židů chtělo také opustit svou zemi, ale bylo to čím dál tím obtížnější, protože země uzavíraly své hranice. Když v roce 1945 skončila druhá světová válka, zůstaly v Evropě miliony uprchlíků a vysídlenců. Proto byla vytvořena zvláštní organizace OSN, tzv. Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, který pomáhal lidem vrátit se domů.

ŽÁDOST O AZYL, LIDSKÉ PRÁVO

Ve Všeobecné deklaraci lidských práv OSN z roku 1948 se jeden z článků zabývá uprchlíky. V článku 14 se uvádí: „Každý má právo hledat azyl před pronásledováním a získat jej v jiných zemích.“

To znamená, že každý člověk má právo požádat o azyl (ochranu) v jiné zemi a získat tuto ochranu před pronásledováním. Co se však rozumí pronásledováním? Důvody pronásledování mohou být tyto: rasa nebo národnost, náboženství, politické názory, sexuální orientace nebo příslušnost k určité sociální skupině. Lidé prchající před válkou nejsou automaticky považováni za osoby vystavené pronásledování, ale jsou přijímáni jako uprchlíci.

ÚMLUVA O PRÁVECH UPRCHLÍKŮ

V roce 1951, tři roky po sepsání Všeobecné deklarace lidských práv, přijala OSN Úmluvu o právním postavení uprchlíků. Tato smlouva stanoví, že uprchlíci a žadatelé o azyl by neměli být posíláni zpět do země, kde jim hrozí nebezpečí. Přibližně 150 zemí, které smlouvu podepsaly, musí zajistit její dodržování.

80 MILIONŮ LIDÍ NA ÚTĚKU

Podle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky je nyní na útěku více než 80 milionů lidí po celém světě. Od druhé světové války nebyl tento počet nikdy vyšší. Lidé utíkají, protože jsou ohroženi na životě. Opouštějí svou zemi, protože doufají, že budou žít bezpečně někde jinde. Existuje mnoho důvodů, proč lidé utíkají a opouštějí své domovy: násilí, válka, pronásledování, přírodní katastrofy a chudoba.

VÁLKA → Většina lidí před válkou utíká. Může se jednat o válku mezi státy nebo občanskou válku. V občanské válce proti sobě bojují různé skupiny obyvatel jedné země. Civilisté utíkají před násilím a utrpením.

PRONÁSLEDOVÁNÍ → V některých zemích obyvatelé neznají svobodu. Jsou pronásledováni, protože patří k určité skupině nebo vyznávají určité náboženství. Nebo proto, že zde neexistuje svoboda slova, což znamená, že vyjádřit vlastní názor může být i nebezpečné. Ti, kteří tak učiní, mohou být uvězněni, mučeni nebo dokonce zabiti. Lidé utíkají před pronásledováním.

KATASTROFY → Sucho, zemětřesení, povodně, lesní požáry a výbuchy sopek jsou příklady přírodních katastrof, před kterými lidé utíkají.

CHUDOBA → V mnoha částech světa žijí lidé v extrémní chudobě. Jejich životy mohou být ohroženy nedostatkem potravin, vody, zdravotní péče nebo vhodného bydlení. Utíkají do jiných zemí v naději na lepší život

NELZE JEN TAK UTÉCT → Než se lidé rozhodnou opustit svůj domov, majetek, rodinu a přátele, musí se toho hodně stát. Na prostá většina lidí hledá útočiště ve své zemi nebo v sousedních zemích. Tam často žijí v těžkých podmínkách v uprchlických táborech. Mnohdy se jedná o země, které samy žijí v chudobě.

UPRCHLÍCI, MIGRANTI A ŽADATELÉ O AZYL

Ačkoli lidé mohou mít k útěku mnoho různých důvodů, ne každý je automaticky uprchlíkem.

UPRCHLÍK → Podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků je za uprchlíka považován ten, kdo utíká ze své země původu kvůli pronásledování. Za uprchlíky jsou považováni také lidé, kteří prchají před válkou.

ŽADATEL O AZYL → Žadatelem o azyl je osoba, která požádala o azyl, ale čeká na rozhodnutí o své žádosti. Požádat o azyl je lidské právo. Žadatelé o azyl by neměli být vraceni zpět na hranice.

MIGRANT → Lidé, kteří opouštějí svou zemi kvůli chudobě a doufají v lepší život v jiné zemi, nejsou podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků považováni za uprchlíky. To platí i pro lidi, kteří opouštějí svou zemi kvůli přírodním katastrofám. To znamená, že nemají nárok na ochranu ze strany jiné země.

ÚKOL 1

UPRCHLÍK, NEBO NE?

Přečtěte si důvody, proč lidé utíkají, a doplňte, zda kvůli tomu budou uznáni za uprchlíky, či nikoli.

DŮVOD	UPRCHLÍK ANO, ČI NE?
1 válka	1
2 pronásledování kvůli náboženskému vyznání	2
3 pronásledování kvůli sexuální orientaci	3
4 pronásledování z důvodu, že patří k určité skupině	4
5 chudoba	5
6 zemětřesení	6
7 hlad	7

ÚKOL 2

ZAUJETÍ STANOVISKA

1 Uprchlíka můžete poslat zpět pouze v případě, že jste si jisti, že mu nehrozí nebezpečí.

Souhlasím:

Nesouhlasím:

2 Lidé neutíkají do jiné země z legrace.

Souhlasím:

Nesouhlasím:

3 Chtěl bych získat azyl v některé zemi, pokud bych musel utéct před válkou, přírodní katastrofou, změnou klimatu nebo útlakem.

Souhlasím:

Nesouhlasím:

4 Uprchlíka můžete poslat zpět pouze v případě, že jste si jisti, že mu nehrozí nebezpečí.

Souhlasím:

Nesouhlasím:

ÚKOL 3

NA ÚTĚKU... CO SI VEZMETE S SEBOU?

Představte si, že vaše město nebo vesnice je už několik dní pod palbou. Zuří válka a váš život je v bezprostředním ohrožení. Už není k dispozici voda ani elektřina a téměř žádné potraviny. Nemáte mnoho času. Rozhodnete se utéct a musíte téměř všechny své věci nechat na místě. Do batohu se vám jich vejde pouze deset. Co si vezmete s sebou? Označte křížkem věci, které si vezmete s sebou. Upozorňujeme, že si můžete vzít pouze 10 věcí.

- ☐ pas
- ☐ doklady totožnosti
- ☐ telefon
- ☐ nabíječka
- ☐ sluchátka
- ☐ léky
- ☐ láhev s vodou
- ☐ diplomy
- ☐ svetr
- ☐ kalhoty
- ☐ spodní prádlo
- ☐ tričko
- ☐ ponožky
- ☐ pláštěnka
- ☐ boty
- ☐ holínky

- ☐ čepice
- ☐ hygienické potřeby
- ☐ jídlo
- ☐ opalovací krém

OBZVLÁŠTĚ DŮLEŽITÉ

Je něco, co na seznamu není, ale určitě byste si to vzali s sebou? Pokud ano, co to je a proč byste to potřebovali?

Nakreslete to nebo si to zapište:

ÚKOL 4

KAM BYSTE ŠLI?

Do které země byste utekli?

Proč byste do oné země utekli?

Jakým způsobem by útěk probíhal? A pomáhali by vám při tom ostatní?

PATRONI

- The DEAR Foundation
- Alfred und Erika Ringe-Stiftung
- Demoret Stiftung
- Dr. Alfred und Ruth Bloch-Dym Stiftung
- Dr. Georg und Josi Guggenheim-Stiftung
- Fondation Botnar
- Isaac Dreyfus-Bernheim Stiftung
- Jakob und Werner Wyler-Stiftung
- Max und Erika Gideon Stiftung
- Samuel und Rosalie Levaillant-Wohlfahrtsstiftung
- Schweizerisch Israelitische Emanzipations-Stiftung
- Stiftung Dialog zwischen Kirchen, Religionen und Kulturen
- Stiftung für Gesellschaft, Kultur, Presse Schweiz
- Stiftung Primavera
- Stiftung Wali Dad
- Sulger-Stiftung
- Walter Haefner Stiftung

VE SPOLUPRÁCI S

PARTNEŘI

ANNE FRANK FONDS
FOUNDED BY OTTO FRANK

FILMOVÁ DISTRIBUCE

ZA FINANČNÍ PODPORY

Co-funded by the
European Union

AUTORSKÁ PRÁVA

Příručka pro učitele

© ANNE FRANK FONDS, Basilej, Švýcarsko:
Cover, strany 2, 3, 5, 6, 7, 14, 15, 16, 26, 27, 42
© Beeldbank WO2 – NIOD, Amsterdam:
Strana 10
© Yad Vashem. Foto archiv, Jeruzalém:
Strana 20

Pracovní listy

© ANNE FRANK FONDS, Basilej, Švýcarsko:
Cover, Pracovní listy 1, 2, 3, 4, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,
5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 6, 7.1, 7.2, 8.2
© Beeldbank WO2 – NIOD, Amsterdam:
Pracovní listy 5.1, 5.3, 5.4, 5.5., 5.6, 5.7, 5.8,
6, 8.2, 8.3
© Timeline Classics / Timeline Images:
Pracovní listy 5.1
© akg-images / Hans Asemissen: Pracovní
listy 5.2
© Nationaal Archief/Collectie Spaarnestad/J.
van Rhijn: Pracovní listy 5.4
© Collection Dutch Resistance Museum,
Amsterdam: Pracovní listy 5.3, 5.6, 8.3
© Bundesarchiv, Bild 101III-Schilf-002-30 /
Fotograf(in): Schilf: Pracovní listy 8.2
© Yad Vashem / Yoram Haimi:
Pracovní listy 8.3

© Yad Vashem. Foto archiv, Jeruzalém:

Pracovní list 8.3

© IISG Amsterdam / Fritz Behrendt:

Pracovní list 9.5

© Private Collection: Pracovní list 5.1

© Wikimedia Commons: Pracovní list 5.7

© unsplash.com: Pracovní list 5.8, 9.2, 9.4

© icons by iconmonstr.com: Pracovní list 9.2

© FDR Presidential Library & Museum,

CC BY 2.0: Pracovní list 9.1

© 123RF: Pracovní list 9.4, 10.1

TIRÁŽ:

Originální text: Rian Verhoeven

Editing: Kirsten Clarke

Grafický návrh: Schimmelpenninck.Gestaltung, Berlín

Český překlad: Radomír Bužek

Korektura a editace: Karolína Soukupová

@ Anne Frank Fonds v Basileji, 2021

